

enten vare opførte eller maatte blive opførte ved deres Steder. Der er altsaa, som det vil sees, i Gjærningen Møllefrihed paa Læsø.

I Aaret 1848 blev der af den ene af de saaledes opførte tvende hollandske Møllers Giere reist Spørgsmaal om, hvorvidt de smaa Stubmøller, der nu kun udgjorde 80, vare berettigede til at male for Andre, og, i bekræftende Fald, om de da skulde ansættes til Bygningsafgift. Under 31te October 1848 blev der af Departementet for det Indre svaret, at bemeldte Stubmøller maatte antages berettigede til at male for Andre, men at de i saa Fald ogsaa skulde ansættes til Bygningsafgift. Af en Indberetning medio 1849 fra Amtet erfares imidlertid, at ingen af disse Møllers Giere endnu da vare ansatte til Bygningsafgift, idet ingen havde anmeldt, at de malede for Andre.

Efter det saaledes Anførte vil det være hensigtsmæssigt, at Endringsforslaget til § 15, der er mere omfattende end Udkastets Paragraph, bliver antaget.

Tang: Jeg skal ogsaa understøtte dette Endringsforslag, da jeg veed et Sted, hvor det Samme er Tilfældet; det er Harboøre, der ligger i Enden af Liimfjorden, og dette har ogsaa givet Anledning til, at der der er bleven opført en stor Mængde smaa, flette Møller.

Da ikke Flere ønskede at yttre sig, gif man over til Afstemning, hvorved:

Udvalgets Forslag til § 15:

Imellem „Bornholm eller“ og „for de Districter“ indskydes: „for andre Steder, hvor Møllenæringer maatte bestindes at være fri, ei heller“, vedtoges med 35 Stemmer mod 1.

Formanden: De til tredie Behandling stillede Endringsforslag ere saaledes afstemte. Jeg veed ikke, om Noget ønskes at yttre sig over Forslaget i dets Heelhed, forinden dets Vedtagelse afstemmes?

M. P. Bruun: Jeg skulde kun tillade mig at yttre, at, efter det Indhold, som det foreliggende Lovudkast nu ved det ærede Things Beslutning har faaet, kan jeg ikke komme til anden Overbeviisning, end at den nærværende

Tilstand vil være at foretrække for den, der vil indtræde, hvis Lovudkastet, saaledes som det nu er vedtaget, bliver til Lov. Jeg kan ikke komme til anden Overbeviisning end den, at, medens Lovforslaget giver en Udvidelse af eller en Tilnærmelse til Næringsfrihed i een Retning, indeholder det en Indskrænkning i en anden Retning, og det en saa væsentlig Indskrænkning, at det efter min Overbeviisning fuldkommen opveier den Udvidelse, det giver, navnlig derved, at Muligheden af at give Bevillinger aldeles bortfalder, og at tillige Muligheden af for enkelte Næringsveie at kunne faae Tilladelse til selv at formale det Korn, de i deres Næringsdrift behøve, borttages. Videre skal jeg ikke berøre, men kun erklære, at jeg stemmer mod Lovudkastet.

Høft: Motiverne til Lovudkastet udtale udtrykkeligt, at Loven er affattet i Henhold til Grundlovens § 88, og, saaledes som Sagen foreligger, seer jeg ikke rettere, end at det, naar ikke derom en bestemt Udtalelse skeer, maa ansees erkjendt, at Landsstinget har vedtaget Loven, affattet i Henhold til denne Grundlovs-paragraph. Det Princip, som Loven herved kom til at hvile paa, anseer jeg ei alene ikke for rigtigt, men i sine Følger at være saa farligt, at jeg heri maa see en pligtmæssig Dødsfordring til at henlede Opmærksomheden derpaa. Gaaer man til den grundlovgivende Forsamlings Forhandlinger, hvorfra den rigtige Fortolkning af denne Paragraph dog maa hentes, da viser Grundlovsudkastet sig her kun at have tilfattet, „at alle Indskrænkninger i den frie og lige Afgang til Arbejde skulde hæves ved Lov“. Intetfor „Arbejde“ satte Forsamlingen „Eihverv“; men klart og bestemt fremgaaer det saavel af Forslaget, som af Forhandlingerne derom, at herved ikke er tilfattet det til bestaaende Eiendomsrettigheder knyttede Eihverv. Et Mindretal af Udvalget fandt, at Paragraphen let kunde give Anledning til Misforstaaelse, og foreslog derfor, at den skulde udgaae, ikke for denne Bestemmelse i og for sig, men for det, som en mulig Fremtid kunde lægge ind i Paragraphen, og vi have allerede nu Tilfældet foreliggende. Majoriteten i Udvalget meente, at det forandrede Udtryk, om det end var mere omfattende, dog kun for